

1992-12

þÿ ‘ ½ ± À Ä Å ¾ ¹ ± ⁰ Ì Ñ Ò ½ - ´ Á ¹ ¿ ³ ¹ ± Ä .
þÿ ± ½ ± ² ¬ , ¼ ¹ Ñ . Ä . Â š ± » » ¹ , - ± Â

Athanasopoulos, Constantinos GE.

þÿ ” ® ¼ ¿ Â š ± » » ¹ , - ± Â

<http://hdl.handle.net/11728/7303>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

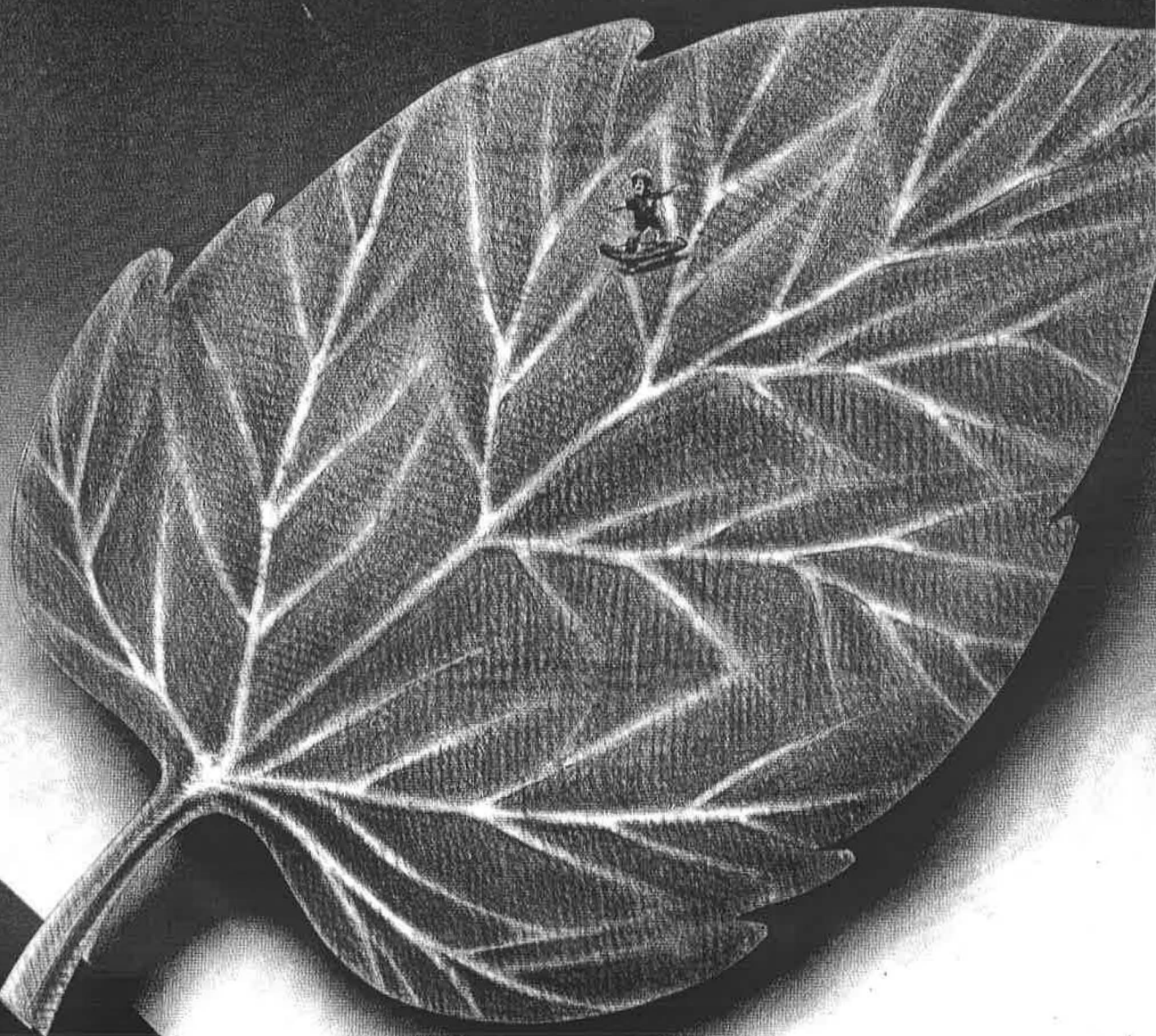

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ
ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

11 - 12 - 13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992

"Δανειοδότηση των Ο.Τ.Α. - Πηγές εσωτερικές και διεθνείς"

**ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Κ., ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΜ. ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝ/ΜΠΟΥ**

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε, κύριε Πρόεδρε της Συνεδρίασης, κύριοι Δημοτικοί Σύμβουλοι, κυρίες και κύριοι, επιτρέψτε μου να σας διαβεβαιώσω ότι αισθάνομαι ιδιαίτερω ευτυχής και συγκινημένος γιατί έχω την τιμή να απευθύνομαι σε ένα εκλεκτό ακροατήριο όπως είναι το ιδικό σας, πρωτίστως ακροατήριο σαφών στόχων, σκοπών και προθέσεων.

Θα ήθελα κατ' αρχάς, πέραν των ευχαριστιών μου για την τιμητική πρόσκληση να σας παρουσιάσω μία σύντομη εισήγηση, να υπογραμμίσω με ιδιαίτερη έμφαση ότι πρωτοβουλίες όπως αυτές, αξιότιμε κύριε Δήμαρχε, είναι εξόχου σημασίας διότι δεν αποτελούν μόνον πηγή προβληματισμού αλλά αποτελούν ταυτοχρόνως μία ενεργό διαδικασία διάχυσης της γνώσης όπως διαπιστώνετε και βεβαίως η διάχυση της γνώσης οδηγεί στην κατανόηση των προβλημάτων και η κατανόηση των προβλημάτων οδηγεί εν συνεχεία σε δημιουργικές επιδόσεις. Αυτές ακριβώς τις δημιουργικές επιδόσεις, αγαπητέ κύριε Δήμαρχε, εύχομαι σε σάς και στους συνεργάτες σας.

Το θέμα το οποίο καλούμαι να σας παρουσιάσω αναφέρεται στην δανειοδότηση των ΟΤΑ. Θα ζητήσω συγνώμη διότι παρά την κλασική λατινική διατύπωση *Ultimum dulce* - το ύστατον ηδύ - και η εισήγησή μου είναι η τελευταία αυτής της ενότητας σήμερα, θα σας είμαι ιδιαίτερος πικρός. Απολογούμαι, αλλά θα επιδιώξω να σας είμαι πικρός κατά δόσεις.

Η φύση της εισήγησης δεν επιτρέπει ως προς την παρουσίασή της ένα γλαφυρό κείμενο. Θα είμαι μονίμως αποσπασματικός, θα διαχέω επί τροχάδην διάφορα στοιχεία και παρακαλώ τις τυχόν αντιρρήσεις σας τις οποίες μετά μανίας επιδιώκω να προκαλέσω, να τις ακούσω με άνεση στο πέρας αυτής της εισήγησης.

Θα ήθελα κατ' αρχάς να αναφέρω κάτι το οποίο είναι εις όλους γνωστόν εντός της αιθούσης, ότι για να υπάρξει ανάπτυξη, όπως σωστά ανέφερε και ο Καθηγητής κ. Κόνσουλας, θα πρέπει πέραν των άλλων να υπάρχουν και μερικά χρήματα, όπως υπεγράμμισε επίσης με έμφαση ο συνάδελφος κ. Τάτσος.

Και βεβαίως θα πρέπει να υπάρχει και συνέργεια ή συνεργία διαφόρων διαδικασιών, θετικών μορφών δράσεων και τεχνικών, όπως είπε η προηγηθείσα εισηγήτρια. Αλλά βεβαίως για να υπάρχουν όλα αυτά θα πρέπει να υπάρχει ένα μόνιμο υπόβαθρο και αυτό νομίζω ότι είναι το θεσμικό πλαίσιο.

Για να πάρετε λοιπόν μία εικόνα πώς λειτουργούν οι αντίστοιχοι μηχανισμοί σε άλλες χώρες με τις οποίες καλώς ή κακώς έχουμε συνδέσει εντός των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τις τύχες μας, επιτρέψτε μου επί τροχάδην να μνημονεύσω μερικές από τις διαδικασίες συμμετοχής των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην εν γένει υπόθεση της Τοπικής Ανάπτυξης.

Στην Αυστρία οι Κοινότητες και οι Τοπικές Κυβερνήσεις των ομοσπόνδων κρατιδίων είναι υπεύθυνες για την εκπόνηση των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και για την υλοποίησή τους. Για την εκπόνηση των σχετικών προγραμμάτων τοπικού επιπέδου δημιουργούνται τοπικές εκτελεστικές επιτροπές και παράλληλα σε τοπικό επίπεδο γίνεται ενημέρωση του πληθυσμού πάνω στα σχεδιαζόμενα προγράμματα.

Στο Βέλγιο οι κεντρικές υπηρεσίες εκπονούν τα αναπτυξιακά προσχέδια με τα οποία ενημερώνονται οι τοπικές αρμόδιες οργανώσεις. Ο τοπικός σχεδιασμός της ανάπτυξης είναι αρμοδιότητα των τοπικών αρχών.

Στη Γερμανία ο σχεδιασμός γίνεται σε κεντρικό επίπεδο και οι δημοτικές αρχές συμμετέχουν με τρόπο μόνο συμβουλευτικό.

Στη Δανία τα τοπικά συμβούλια επεξεργάζονται τα τοπικά σχέδια. Τα τοπικά αυτά σχέδια συγκεντρώνονται σε 12 νομαρχιακά συμβούλια και αυτά τα 12 νομαρχιακά συμβούλια με βάση τα επεξεργασμένα σχέδια των τοπικών συμβουλίων, υποβάλλουν τις προτάσεις τους για την τελική φάση επεξεργασίας του τελικού σχεδίου ανάπτυξης της χώρας.

Στην Ελβετία τα Καντόνια επεξεργάζονται το τοπικό πρόγραμμα ανάπτυξης το οποίο τελικά εγκρίνει η Ομοσπονδία.

Στην Ιταλία η Κεντρική Εξουσία δίνει τις κατευθύνσεις του εθνικού προγράμματος. Οι Κοινότητες είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για τον σχεδιασμό στο δικό τους επίπεδο. Οι Νομαρχίες είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για τον σχεδιασμό στο επίπεδο Νομών. Και υπάρχουν διαπεριφερειακές συμβουλευτικές επιτροπές για να ενισχύσουν τη διαδικασία σε τοπικά επίπεδα.

Στο Λουξεμβούργο δεν υπάρχουν κεντρικά αναπτυξιακά σχέδια και οι Κοινότητες είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για τον σχεδιασμό της Τοπικής Ανάπτυξης.

Στη Νορβηγία οι Κοινότητες είναι εκείνες που καταρτίζουν τα σχέδια της Τοπικής Ανάπτυξης συμμετέχουσες ή συνεργαζόμενες παραλλήλως με την ιδιωτική πρωτοβουλία γι' αυτό το λόγο.

Στη Σουηδία υπάρχει ένα γενικό πλαίσιο ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο και βεβαίως οι Κοινότητες εκπονούν τα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Αυτό, πάρα πολύ αποσπασματικά, είναι το πλαίσιο εντός του οποίου καλούνται να λειτουργήσουν οι Οργανισμοί Τοπικής Ανάπτυξη σε χώρες μετά των οποίων, επαναλαμβάνω, ήδη έχουμε συνδέσει την τύχη μας.

Για να υπάρξει βεβαίως ανάπτυξη, ισχύει η κλασική ελληνική φράση: Δεί δέ χρημάτων κλπ. Ο συνάδελφος προηγουμένως σας ανέφερε ποιά είναι τα έσοδα των Δήμων και Κοινοτήτων. Δεν θα υπεισέλθω σε λεπτομέρειες αυτής της αναφοράς. Θα περιοριστώ εδώ να σας παρουσιάσω μερικά στοιχεία και ζητώ συγνώμην γιατί στο τέλος αυτής της εισήγησης θα έχετε μία γεύση πικρίας στα χείλη σας.

Μία πρώτη πηγή βεβαίως είναι τα δάνεια. Τα δάνεια θα μπορούσαν να προέρχονται από εσωτερικές ή εξωτερικές πηγές. Κατ' αρχάς τα δάνεια τα οποία για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα προέρχονται από εσωτερικές πηγές.

Η πρώτη μονάδα στην οποία μπορείτε να καταφύγετε ως Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ως γνωστόν το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Για να πάρετε δάνειο από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι θα πρέπει να εμφανίσετε εκεί αποφάσεις κλπ του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, προμελέτες, μελέτες.

Βεβαίως αναλαμβάνετε διάφορες δεσμεύσεις για την εξώφληση αυτών των δανείων, έχετε ενδεχομένως χαμηλά επιτόκια και ακόμη, μερικές φορές υποθηκεύετε και την κρατική συμμετοχή στις δαπάνες σας των επομένων ετών προκειμένου να λάβετε την πρώτη δόση αυτού του δανείου. Και βεβαίως δεν έχετε την δυνατότητα να χρησιμοποιήσετε το δάνειο για άλλο σκοπό εκτός αυτού για τον οποίον πράγματι έχει αυτό συναφθεί.

Θα ήθελα επί τροχάδην, να μην αναφέρω εδώ σε λεπτομέρειες, επιφυλλάσσομαι να απαντήσω σε τυχόν ερωτήσεις σας εάν στην συνέχεια υπάρξουν, ότι υπάρχει ένας πλήρης μηχανισμός για τον τρόπο χορήγησης αυτών των δανείων, ότι υπάρχουν

ποσοστά δανειοδότησης επί του προϋπολογισμού του συγκεκριμένου έργου, το επιτόκιο κατά μέσο όρο κυμαίνεται περί το 16%, έχετε μία διάρκεια εξυπηρέτησης του δανείου 20 ετών και βεβαίως επειδή ζείτε ακριβώς στην Ελλάδα, έπρεπε να έχετε μία περίοδο χάριτος και η περίοδος αυτή είναι μάλλον καλή - 4 χρόνια.

Εάν θέλετε οποιοσδήποτε διευκρινίσεις επ' αυτού, εννοείται ότι είμαι στη διάθεσή σας.

Εν σχέση με το ύψος και την εξέλιξη του δανεισμού του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά κατηγορία δανειοδοτούμενων σε εκατομμύρια δραχμές, έχω να αναφέρω ότι οι Δήμοι, με πρόσφατα στοιχεία, έχουν λάβει 19.148.000.000, οι Κοινότητες 7.728.000.000, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης 9.370.000.000, δηλαδή υπάρχει εδώ ένα σύνολο 36.000.000.000 δραχμών που συγκροτεί το πακέτο των δανείων του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Εάν θέλετε μία άλλη αναφορά εν σχέσει με την κατεύθυνση του συνολικού δανεισμού, από της πλευράς πάντοτε του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, κατά κατηγορία δανειζομένου, η Οδοποιία έχει λάβει περίπου 7.000.000.000, η Ύδρευση 3.000.000.000, η Αποχέτευση 15.000.000.000, οι απαλλοτριώσεις 1.500.000.000, ακίνητα 5.000.000.000, προμήθειες 2.000.000.000, διάφορα 1.540.000.000.-

Σε σχέση με τον δανεισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά πηγή δανειοδότησης, επειδή υπεισέρχονται και άλλοι φορείς από τους οποίους μπορείτε να λάβετε δάνεια, θα ήθελα να αναφέρω ότι γενικώς από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων αντλείται το 52%, από το Υπουργείου Εσωτερικών επί του οποίου θα επανέλθω 7% και από τα προγράμματα δημοσίων επενδύσεων περίπου 26%. Ειδικότερα, για το Υπουργείο των Εσωτερικών και ιδίως μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, έχετε ένα ποσοστό 2,8% το οποίο εκτιμώ ότι είναι εξόχως χαμηλό για την συγκεκριμένη διαδικασία ανάπτυξης.

Εάν είσαστε εραστές των καλών αριθμών, επιτρέψτε μου να σας ταλαιπωρήσω ακουστικώς, αναφέροντας εδώ κατηγορίες δανείων κατά γεωγραφικό διαμέρισμα μέχρι του έτους 1990 που υπάρχουν οριστικά εξακριβωμένα και πλήρη στοιχεία.

Η Πελοπόννησος έχει λάβει 10.131.000.000, η Στερεά Ελλάδα 98.000.000.000, η Θεσσαλία 12.000.000.000, η Ηπειρος 4.000.000.000, η Μακεδονία 26.000.000.000, η Θράκη 6.000.000.000, τα νησιά του Αιγαίου 8.000.000.000, η Κρήτη 9.000.000.000,

τα νησιά του Ιονίου 1.500.000.000.- Το τελικό σύνολο μέχρι του έτους 1990, μόλις 174.000.000.000, ποσό το οποίο βεβαίως δεν μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερος σημαντικό.

Εν σχέσει με τα δάνεια από το Υπουργείο Εσωτερικών, γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι αυτό το συγκεκριμένο Υπουργείο έχει την ευχέρεια να δίνει σε Δήμους με πληθυσμό μέχρι 20.000 κατοίκων και σε Κοινότητες ανεξαρτήτως του αριθμού των κατοίκων τους δάνεια κλπ, τα οποία με πρόσφατη Υπουργική Απόφαση μπορούν να ανέρχονται στο εξόχως σημαντικό και αστρονομικό ποσό των 5.000.000 δραχμών!

Απαραίτητη προϋπόθεση βεβαίως για την υποβολή αίτησης δανειοδότησης από τον ενδιαφερόμενο Δήμο είναι η υποβολή της αντίστοιχης μελέτης ή προμελέτης του έργου κλπ, ενώ θα πρέπει να υποβληθούν οι σχετικές προτάσεις για να μη λησμονείται και ο ρόλος του κράτους μέσω της οικείας Νομαρχίας και όπως θα δείτε εν συνεχεία τις διαδικασίες της δανειοδότησης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, αυτό μάλλον δεν θα πρέπει να προσωπογράφεται μονομερώς εις τα θετικά του συστήματος.

Εάν θέλετε τώρα μία συνοπτική αναφορά και απεικόνιση των δανείων του Υπουργείου Εσωτερικών προς τους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας, μπορώ να σας αναφέρω ότι έχουν λάβει σε μία περίοδο πρόσφατη 5 ετών οι Δήμοι 413.000.000, οι Κοινότητες περίπου ένα ποσό 419.000.000.- Τα ποσά βεβαίως δεν είναι ιδιαίτερος σημαντικά.

Εκείνο όμως το οποίο θα ήθελα εδώ να αναφέρω και το οποίο αποτελεί ενδεχομένως ένα πολύ θετικό στοιχείο στο όλο ελληνικό σύστημα είναι τα δάνεια τα οποία μπορεί να συνάψουν οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι γνωστό σε όλους σας ότι οι Κοινότητες και οι Δήμοι έχουν την ευχέρεια να συνάπτουν κατά ειδική διαδικασία Δημοτικές Επιχειρήσεις για την εκτέλεση έργων προς εξυπηρέτησιν του κοινού ή για την οικονομική εκμετάλλευση αυτών των έργων, για την παραγωγή αγαθών ή παροχή υπηρεσιών προς εξυπηρέτησιν του κοινού κλπ. Και ακόμη ότι δύο ή περισσότεροι Δήμοι μπορούν να συνιστούν κοινές δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις και να συμμετέχουν σε υφιστάμενες επιχειρήσεις δημοτικές ή κοινοτικές.

Αυτές λοιπόν οι επιχειρήσεις έχουν μία πρόσθετη ευχέρεια δανειοδότησης. Δηλαδή, δεν έχουν απλώς την ευχέρεια να δανειοδοτούνται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, πράγμα που εξ άλλης πλευράς είναι *conditio sine qua non*, για να επιστρέψουμε δανειακά κεφάλαια στους Δήμους και τις Κοινότητες, αλλά έχουν την

άνεση να καταφεύγουν στις Εμπορικές Τράπεζες και του ιδιωτικούς ειδικούς πιστωτικούς οργανισμούς με σχετικά πρόσφατη απόφαση η οποία ελήφθη το 1988.

Μιά άλλη κατηγορία δανείων στο εσωτερικό είναι τα δάνεια τα οποία δίδονται στα Κοινοτικά και Δημοτικά Ιδρύματα και τα οποία υπάγονται στο καθεστώς - ευτυχώς γι' αυτά τα Ιδρύματα - των Δημοτικών και Κοινοτικών Επιχειρήσεων.

Θα ήθελα τώρα να σας αναφέρω μία άλλη πηγή δανειοδότησης για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την οποία μετά πολλού πάθους, επιμελείας και συχνών επαφών και επισκέψεων αντλούν, εξαντλούν και αξιοποιούν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης των άλλων 11 χωρών εταίρων μας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες πλην των Ελληνικών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως. Τους λόγους θα τους κατανοήσετε μόνοι σας ευθύς αμέσως.

Όπως γνωρίζετε, οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες πέραν των άλλων οργάνων και της μεγάλης φροντίδας τους για την ισόρροπη ανάπτυξη των χωρών μελών των προβληματικών περιφερειών και περιοχών κλπ των κρατών μελών, έχουν συγκροτήσει από του έτους 1958 βάσει του άρθρου 129 της Συνθήκης της Ρώμης και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η οποία εδρεύει στο Λουξεμβούργο, είναι ταυτοχρόνως κοινοτικό όργανο και πιστωτικό ίδρυμα. Ως κοινοτικό όργανο έχει ως αποστολή να προάγει στο διηνεκές την ιδέα της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και για να επιτύχει αυτόν τον στόχο χρησιμοποιεί τα μέσα και τα μέτρα ενός πιστωτικού ιδρύματος. Έτσι δανείζεται στην κεφαλαιαγορά το μεγαλύτερο μέρος των πόρων της, τους οποίους κατόπιν διαθέτει χωρίς να επιδιώκει κέρδος, για τη χρηματοδότηση επενδύσεων.

Για τις χρηματοδοτήσεις ακριβώς αυτές θα έχετε εδώ μερικά στοιχεία ευθύς αμέσως, αφού αναφέρω ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει νομική προσωπικότητα και διοικητική διάρθρωση διαφορετικές από εκείνες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διαθέτει ίδια αυτόνομα όργανα για την λειτουργία της και δεσμεύεται μόνο από τις αποφάσεις αυτών των οργάνων, δηλαδή το Συμβούλιο των Διοικητών, το Διοικητικό Συμβούλιο, την Διευθύνουσα Επιτροπή, την Ελεγκτική Επιτροπή και διαθέτει ακόμη 7 Γενικές Διευθύνσεις.

Θα παρακαλούσα τώρα με ιδιαίτερη προσοχή να ακούσετε μερικά νούμερα. Θα έχετε την εξήγηση στη συνέχεια γιατί αυτοί οι αριθμοί θα σας προκαλέσουν πικρία.

Θα αναφέρω την κατανομή των χορηγήσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στο εσωτερικό της Κοινότητας για πρόσφατη χρονική περίοδο. Όλα τα ποσά τα οποία είχαν διατεθεί ήταν 7.971.000.000 ECU. Για την περιφερειακή ανάπτυξη είχαν διατεθεί 3.685.000.000 ECU για ένα χρόνο.

Το Βέλγιο πήρε 46.000.000, η Δανία 5.000.000, η Γερμανία 25.000.000, η Ελλάδα πάρα πολύ λιγότερα πράγματα, η Ισπανία 294.000.000, η Γαλλία 389.000.000, η Ιρλανδία 262.000.000 και βεβαίως - και θα παραμείνω εδώ - η Ιταλία 1.826.000.000 ECU μόλις για μία περίοδο 10 ετών. Θα έχετε την εξήγηση ευθύς αμέσως.

Εάν θέλετε τώρα κατανομές σε εκατοστιαίες αναλογίες, για την ίδια περίοδο η Ελλάδα έλαβε το 2,2%, η Ιταλία το 41,8%, το Ηνωμένο Βασίλειο 15,3%, η Γαλλία 13,5%, η Ισπανία 9,5%, η Πορτογαλλία 5,2%, η Δανία 4,2%, η Γερμανία 3,7%, η Ιρλανδία 2,4%, το Βέλγιο το οποίο δεν είχε επιδείξει ειδικό ενδιαφέρον κατ' αυτή την περίοδο 0,5% και το Λουξεμβούργο 0,1%. Εάν δεν υπήρχε η απεικόνιση των αριθμών Λουξεμβούργου και Βελγίου μένω με την εντύπωση ότι θα είχαμε το πικρό αίσθημα της μοναξιάς της τελευταίας θέσης.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω και παρακαλώ πάρα πολύ κύριε Δήμαρχε, κύριοι Δημοτικοί Σύμβουλοι, κυρίες και κύριοι Σύεδροι, αυτό να το σημειώσετε με ιδιαίτερη σημασία.

Πέραν των δανείων τα οποία μπορεί να δίδονται μεμονωμένως σε ένα ή περισσότερους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων επειδή ακριβώς κήδετα των συμφερόντων σε ίσες βάσεις των χωρών μελών της και των προβληματικών περιοχών και των Δήμων οι οποίοι δεν έχουν ένα εξόχως θεσμικό πλαίσιο διευκολυντικό κάποιων προσβάσεων προς εκείνη, έχει θεσμοθετήσει και τα λεγόμενα συνολικά δάνεια.

Τα συνολικά δάνεια μεταφράζονται σε ποσά τα οποία δίδονται σε ένα φορέα. Παραδείγματος χάριν, στην Ελλάδα μπορεί να δοθούν, έχουν δοθεί, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή στην Αγροτική Τράπεζα Επενδύσεων ή στον ΕΟΜΕΧ. Έχει συμβεί αυτό το πράγμα μέχρι στιγμής, αλλά σε πάρα πολύ μικρά κλίμακα.

Αυτά λοιπόν τα ποσά τα οποία δίδονται σε ένα εθνικό φορέα, μπορούν εν συνεχεία να αποτελέσουν αντικείμενο δανείου προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για να κατασκευαστούν και να βελτιωθούν οδικά δίκτυα ή να γίνουν έργα ύδρευσης ή αποχέτευσης ή να επιχειρηθεί κατεργασία λυμμάτων κλπ.

Προβλέπεται ότι αυτή η δανειοδότηση μπορεί να καλύψει μέχρι το 50% του κόστους των πάγιων επενδύσεων. Χρηματοδοτούνται έργα συνήθως των οποίων το κόστος παγίων επενδύσεων δεν υπερβαίνει τα 20.000.000 ECU. Το νόμισμα για την Ελλάδα είναι δραχμές, η διάρκεια του επιτόκιου και η εξώφληση όπως και οι ασφάλειες καθορίζονται συμφώνως προς την ισχύουσα εκάστοτε νομοθεσία.

Αυτό μεταφράζεται ότι ένας ΟΤΑ μπορεί μέσω αυτής της διαδικασίας να φέρει στην Ελλάδα χρήματα σε οποιοδήποτε νόμισμα των άλλων χωρών μελών των Κοινοτήτων και να εξοφλήσει τελικώς σε δραχμές.

Θα ήθελα να αναφέρω εν κατακλείδι κάποια πάρα πολύ σημαντικά στοιχεία για την δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, η οποία επαναλαμβάνω, μας δίδει την δυνατότητα να αντλήσουμε πάρα πολύ σημαντικά κονδύλια για έργα σε τοπικά επίπεδα.

Κατά το έτος 1991 οι δανειακές συμβάσεις οι οποίες υπεγράφησαν από την Τράπεζα ήταν σε ελληνικά χρήματα 4.000.000.000.000 (τέσσερα τρισεκατομμύρια) δραχμές και επίσης κατά το ίδιο διάστημα, το 1991, που υπάρχουν εξακριβωμένα στοιχεία και οριστικά, οι εκταμιεύσεις ήταν περίπου 14.000.000.000 (δέκα τέσσερα δισεκατομμύρια) ECU, δηλαδή περίπου τρισήμισυ δισεκατομμύρια (3.500.000.000) δραχμές.

Θα ήθελα να αναφέρω αντί επιμυθίου ή επιλόγου τα εξής, ιδίως προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων αποτελεί μία πάρα πολύ σημαντική πηγή για την άντληση κεφαλαίων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους οποίους οι εν γένει πολιτικές στις Τράπεζες ευνοούν σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό.

Αλλά η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων δυστυχώς για την Ελλάδα, έχει σχεδιαστεί με βάση τα μοντέλα οργάνωσης και διοίκησης των περιφερειακών και τοπικών δομών των άλλων εταίρων μας στις Κοινότητες. Θα ήθελα να επιμείνω σε δύο εξ αυτών των μοντέλων, του Γαλλικού και του Ιταλικού. Αnéφερα προηγουμένως ότι η Ιταλία είναι εκείνη η οποία αντλεί σημαντικά κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Ο λόγος είναι απλός! Οι Ιταλοί είναι οι πρώτοι οι οποίοι επενόησαν μηχανισμούς απολύτως σύννομους και παραδεκτούς από τις Βρυξέλλες για να έχουν την ευχέρεια οι Τοπικοί Οργανισμοί να εμφανίζονται κατ' ευθείαν και να δικαιοπρακτούν και με την

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και με τα άλλα Κοινοτικά Όργανα.

Ετσι λοιπόν - και επιτρέψτε μου αγαπητέ κύριε Δήμαρχε Καλλιθέας να χρησιμοποιήσω εσάς ως παράδειγμα - αν σείς απόψε λάβετε στην Ελλάδα μία απόφαση για να συνάψετε ένα δάνειο με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με την έννοια ότι ο κύριος Υπουργός Εσωτερικών θα έχει εγκρίνει κλπ την εγγύησή του να το λάβετε, θα πρέπει σείς να λάβετε απόψε ομοθυμωσ ή ομοθυμαδόν ή ομοφώνως κλπ ή κατά πλειοψηφία την απόφαση και αν υποτεθεί ότι η ωραία γραμματεύς σας και η καλή γραμματεύς σας μεταφέρει αυτή την απόφαση στις αρμόδιες υπηρεσίες, θα πρέπει προφανώς να την μεταφέρει στο Γραφείο του κ. Νομάρχη, να συναινέσει, ο κ. Νομάρχης στον κ. Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας στην οποία υπάγεσθε, να συναινέσει, ο κ. Γενικός Γραμματέας στον κ. Υπουργό Εσωτερικών, να συναινέσει, εκείνος στον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, να συναινέσει και να οδηγηθεί στην οδόν Ακαδημίας και Βασιλίσσης Σοφίας, όπου ο κ. Υπουργός Εξωτερικών της χώρας θα έχει όλο αυτό το πακέτο να το διαπραγματευθεί στο Λουξεμβούργο ή στις Βρυξέλλες. Οσον καλλιπάρειος και να είναι η γραμματεύς κύριε Δήμαρχε, θα χάσετε τουλάχιστον 8 μήνες!

Η αντίστοιχη διαδικασία στην Ιταλία ή στην Γαλλία μεταφράζεται σε απώλεια πολύ περισσότερου χρόνου. Δηλαδή, η απόφαση ελήφθη απόψε, μαζί μ' αυτή την απόφαση έχει εξουσιοδοτηθεί και το πρόσωπο το οποίο θα προβεί στις διαπραγματεύσεις με τα Κοινοτικά Όργανα, αύριο θα ευρίσκεται στο Λουξεμβούργο ή στις Βρυξέλλες και την Παρασκευή θα είναι πάλι στη βάση του με την επιταγή της πρώτης δόσης του δανείου ή της δωρεάν οικονομικής ενίσχυσης.

Θα ήθελα ακόμα να υπενθυμίσω ότι οι περιφερειακές δομές στη Γαλλία είναι εκείνες οι οποίες επιτρέπουν σε επίπεδο περιφέρειας με την συνεργασία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης την απ' ευθείας διαπραγμάτευση όλων των αναπτυξιακών διαδικασιών σε τοπικό επίπεδο. Και κάτι άλλο, που είναι πάρα πολύ σημαντικό και παρακαλώ πάρα πολύ σείς και η ΚΕΔΚΕ η οποία προμαχεί των συμφερόντων σας να το καταγράψετε μετά προσοχής μεγάλης.

Στην Γαλλία παραδείγματος χάριν εάν η περιφέρεια δει ακριβώς ότι ένας Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης αδυνατεί να προβεί στην εκτέλεση έργων τα οποία κρίνονται κατεπείγοντος χαρακτήρος για την περιοχή και τους δημότες ή συμβάλλουν στην ανάπτυξη στην ευρύτερη γενικώς περιοχή, είναι η περιφέρεια η οποία με δικούς της πόρους, για λογαριασμό του ΟΤΑ θα σπεύσει να ετοιμάσει τις μελέτες, να βρεί τα χρήματα, να εκτελέσει το έργο.

Και κάτι άλλο, επειδή προηγουμένως ελέχθησαν πολλά πράγματα περί αγκυλώσεως στο θεσμικό πλαίσιο. Έχετε την ευχέρεια, υπερφαλαγγίστε το θεσμικό πλαίσιο, προβήτε σε μία πάρα πολύ εύστοχη ενέργεια την οποία έχουν επινοήσει οι Βέλγοι, οι οποίοι σε πρώτη φάση λόγω των πολλών προβλημάτων των τριών Κοινοτήτων και τριών περιφερειών που έχουν, αντιμετώπιζαν τα ίδια προβλήματα με την Ελλάδα, επινόησαν εκεί ένα νέο μηχανισμό.

Την Ομοσπονδία Δήμων, που αποφεύγουν τον σκόπελο των συνενώσεων, μπορούν να κάνουν έργα σε άλλα επίπεδα και επέτυχαν με πρόσφατο νομοθέτημα του 1990, αυτή η Ομοσπονδία Δήμων να είναι μία ενδιάμεση δημόσια αρχή η οποία μπορεί να εκπροσωπεί κατά πάντα τους ΟΤΑ της περιοχής και για την ανάληψη υποχρεώσεων εκ δανείου, τα οποία μετά πάθους πολλού επίσης οι Βέλγοι συνάδελφοί σας ορέγονται, ιδίως από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Απολογούμαι διότι ίσως σας έχω προκαλέσει αισθήματα πικρίας, αλλά αυτό μπορεί να αποτελέσει την πρόκληση. Εάν μου επιτρέπατε θα μετέφερα μία φράση του Ευαγγελίου: Γνώσεσθε την αλήθειαν και η αλήθεια ελευθερώσει υμάς. Ιδού η Ρόδος, ιδού και το εγχείρημα. Ευχαριστώ για την κατανόηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Καθηγητής κ. Αθανασόπουλος μας παρουσίασε τον τρόπο δανειοδότησης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και τις πηγές, με ένα μεγάλο πλήθος αριθμών κλπ. Τον ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Όπως είπα προηγουμένως, εάν υπάρχουν ερωτήσεις, απορίες, διευκρινίσεις, να τις θέσετε στο Προεδρείο, στο ραπέι, για να δοθούν και οι ανάλογες αντίστοιχες απαντήσεις και μετά θα επακολουθήσει ένα διάλειμμα και θα ακολουθήσει ένα δεύτερο μέρος του σημερινού μας Συνεδρίου.

Ο κύριος Ευαγγελόπουλος.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Τελευταίως γίνεται πολύς λόγος για Ευρωπαϊκή Κοινότητα και ΕΟΚ. Κάθε ένας που πηγαίνει εκεί γίνεται Ευρωπαίος και ξεχνάει τα προβλήματα του τόπου του. Εμείς νομίζω ότι έχουμε τη δυνατότητα να προγραμματίσουμε ωρισμένα προβλήματα που είναι εδώ και 150 χρόνια και εν τούτοις μένουν. Και εκείνοι που πάνε στην Ευρώπη και έρχονται και μας λένε για Ευρωτικά .... εγώ θέλω να πιστεύω ότι τα

αγνού. Παράδειγμα, ο Ιλισσός, 50 μέτρα το χρόνο αν γίνονταν θα είχε τελειώσει, μέχρι την παραλία. Είναι ένα αίσχος που υποβαθμίζει τη χώρα μας, την Αθήνα, την Καλλιθέα και κινδυνεύει ο λαός της πόλης μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Ευαγγελόπουλε, θα σας παρακαλέσω να γίνουν ερωτήσεις επί των αναπτυχθεισών εισηγήσεων.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Το τελευταίο. Εγώ θα πρότεινα αν μπορούσε να γίνει μία Τράπεζα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία Τράπεζα Αυτοδιοίκησης θα έκανε εσωτερικούς δανεισμούς, θα εξέδιδε γραμμάτια κλπ με την εφαρμογή βέβαια κάποιου θεσμικού πλαισίου και ίσως κατ' αυτόν τον τρόπο ελύετο το οικονομικό πρόβλημα των Δήμων που τόσα χρόνια μας ταλανίζει και κάτω απ' αυτό το πρόβλημα ο εκάστοτε Δήμαρχος δεν μπορεί να κάνει τίποτε άλλο από το να είναι ένας Προϊστάμενος Γραφείου. Τίποτε άλλο δεν έχω να πώ προς το παρόν.

ΑΚΡΟΑΤΗΣ: Εμένα μου κίνησε πολύ το ενδιαφέρον η αναφορά του Καθηγητού κυρίου Τάτσου όταν αναφέρθηκε για την είσπραξη των τελών μέσω των διαφόρων Οργανισμών όπως η ΔΕΗ. Θα ήθελα αυτό το θέμα να αναπτυχθεί περισσότερο γιατί νομίζω ότι το κράτος ψάχνει πάντα εύκολους τρόπους για να συλλέγει τα χρήματα. Αν συνεχίσει και την ίδια μέθοδο η Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν θα μπορέσουμε να έχουμε οργανωμένη δομή και διαφανείς διαδικασίες. Και πάνω σ' αυτό θα ήθελα μία μεγαλύτερη ανάπτυξη μεθόδων είσπραξης. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχει άλλη ερώτηση; Δεν υπάρχει.

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κατ' αρχάς επιθυμώ να σας ευχαριστήσω για το θέμα που θέσατε. Είναι εξόχως και ιδιαιτέρως σημαντικό σε σχέση με την ίδρυση της Τράπεζας Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επιτρέψτε μου να αναφέρω επί τροχάδην την Γαλλική εμπειρία και την Γαλλική διαδικασία εν προκειμένω και να περάσουμε στα καθ' ημάς και μένω με την εντύπωση ότι θα έχετε εδώ την ευκαιρία να συζητήσετε αναλυτικά το θέμα με εκπρόσωπο της ΕΤΑ, ενδεχομένως και εντός αυτής της Συνεδρίασης.

Στην Γαλλία παραδείγματος χάριν, όπου είχαν τα ίδια προβλήματα στην πρώτη δεκαετία του '50 για να φθάσουν αργότερα στον θεσμό των περιφερειών, επινόησαν ένα άλλο μηχανισμό, σε επίπεδο Νομού κατ' αρχάς, συγκρότησαν υπηρεσίες, τα Caisse de rones, ειδικές υπηρεσίες δανειοδότησης ή αναζήτησης δανείου και στη συνέχεια, στη δεκαετία του '70 οι μεγάλοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν δικές τους υπηρεσίες οι οποίες έχουν μέρος της γενικής προικοδότησης της αποκέντρωσης, δηλαδή ένα ιδιαίτερο κονδύλιο στη διάθεσή τους, για να αντλούν πόρους από διάφορες πηγές για να δανείζουν τον συγκεκριμένο ΟΤΑ παρά τω οποίω λειτουργούν. Αυτό λοιπόν έχει αποδώσει πάρα πολύ.

Ηδη μεταφέρεται *mutatis mutandis* τηρουμένων των αναλογιών και στις άλλες χώρες υπό διάφορες μορφές των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και εν σχέσει με τα καθ' ημάς, θα ήθελα να υπενθυμίσω - το γνωρίζετε υποθέτω οι περισσότεροι - ότι από μακρού χρόνου έχει γίνει μία διαδικασία μετεξέλιξης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων σε Δημοτική Τράπεζα ή Τράπεζα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Υπάρχουν πάρα πολλές αντιδράσεις. Οι πρώτιστες αντιδράσεις, εξ όσων τουλάχιστον εγώ γνωρίζω, προέρχονται εξ εκείνων οι οποίοι εργάζονται ήδη στο Παρακαταθηκών και Δανείων και θα ήθελα αν μου επιτρέπετε να είμαι πολύ κακός, να αναφέρω ότι και η πολιτική ηγεσία γενικώς και αορίστως και η πολιτική εξουσία, το Κεντρικό Κράτος εάν θέλετε άλλη διατύπωση, πλέον ανώδυνη και απρόσωπη, είναι εκείνο το οποίον δεν στέργει στην μετατροπή του συγκεκριμένου Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων σε Δημοτική Τράπεζα ή Τράπεζα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για τον απλούστατο λόγο ότι κατά την λατινική ή κατά την ελληνική έκφραση "λυπάται κανείς εάν στερηθεί αγαθών ών εγεύθη".

Και η Κεντρική Εξουσία έχει καλώς γευθεί και γνωρίζει την σημασία να είναι εκείνη η οποία κάνει τις διανομές των οποιωνδήποτε χρημάτων είτε υπό μορφήν δανείων είτε υπό μορφήν εκτάκτων ενισχύσεων ή παροχών κλπ κλπ. Υποθέτω ότι είναι θέμα κατ' αρχάς συνειδητοποιήσεως του προβλήματος σε επίπεδο ΚΕΔΚΕ, προβολής από της πλευράς της ΚΕΔΚΕ σε μία μεγαλύτερα κλίμακα από ό,τι έχει τύχει προβολής σήμερα το θέμα και ευελπιστώ και σε ένα CONCERN στους επιτελείς των κομμάτων μακράν οιασδήποτε διαθέσεως κομματικής αντιπαραθέσεων. Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κύριος Τάτσος.